

Residus humans

L'anomenada *crisi dels refugiats* està mostrant la pitjor cara d'Europa en un moment en què la tan esmentada civilització europea també està en crisi. El Parlament de Dinamarca ha aprovat una llei que permet confiscar els béns i els diners que els refugiats tenen quan arriben fins a 1.340 euros per tal de costejar les ajudes que rebin del govern danès. La mesura també suposa una ampliació del temps d'espera per poder fer efectiu el reagrupament familiar, que passa d'un a tres anys. Per la seva banda, el ministre d'Interior suec ha anunciat que denegarà la sol·licitud d'asil a entre 60.000 i 80.000 persones de les 163.000 que la van tramitar durant el 2015, i continua així el gir en la seva política d'acollida inicial. Mentrestant, la gestió dels refugiats al Regne Unit està en mans d'una empresa privada que utilitza pràctiques segregadores i humiliants, com identificar els refugiats amb polseres per poder fer ús dels menjadors socials o pintar de vermell la porta dels domicilis on viuen. Pràctiques que han alimentat actituds xenòfobes d'alguns col·lectius. Al rerefons d'aquestes mesures hi ha l'opció d'uns governs que han decidit afrontar la crisi dels refugiats com una crisi de seguretat i no com una crisi humanitària.

Més enllà dels arguments esgrimits entorn de l'eficàcia en la gestió, l'equiparació de condicions amb els ciutadans o la incapacitat de fer front al volum de la demanda, cal llegir el missatge que envien aquests governs

als refugiats que encara han d'arribar: no vingueu. Algunes veus interpreten aquesta estratègia apuntant que les causes de fons de la crisi dels refugiats s'escapen de la capacitat de resolució dels governs europeus. Si bé és cert que Europa no pot solucionar sola els problemes del món, encara és més cert que Europa no pot viure aïllada dels problemes del món. L'intent d'aïllar-se d'una crisi humanitària és moralment criticable i èticament qüestionable.

És inhumà confiscar els diners d'aquells que fa dies i mesos que travessen fronteres a peu per fugir de la guerra, és cruel retornar a la guerra aquells que han arribat a un context de pau i és racista assenyalar els que són diferents. És mesquí exigir als refugiats els mateixos deures que als ciutadans i no reconèixer-los els mateixos drets, és ridícul considerar que

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

un volum de persones que en el cas de Dinamarca ni arriba al 0,4% de la població és una allau i és miserable allargar els períodes de reagrupament familiar pel risc que encara més famílies emprenguin un viatge molt perillós amb les seves criatures petites. Davant de tanta inhumanitat, crueltat, racisme, mesquinesa, ridiculesa i misèria s'amaguen governs covards que, com explica Bauman al llibre *Vidas desperdiciadas*. La modernidad y sus parias, giren l'esquena als *residus humans* producte d'un món globalitzat. Des d'una perspectiva crítica, l'autor explica que "els refugiats esdevenen residus humans, incapaces de desenvolupar cap funció d'utilitat al país al qual han arribat i en el qual es queden de manera temporal [...]". Dins dels límits del campament, se'ls redueix a una massa sense rostre, negant-los l'accés a les co-

ses elementals que configuren les identitats [...]. Fora del lloc on són, els refugiats suposen un obstacle i un problema; dins d'aquest lloc, se sumen a l'oblit". D'aquesta manera, la condició de refugiat, que hauria de despertar solidaritat, es converteix en un estigma de qui viu sense el privilegi de la quotidianitat, allò que s'aprecia quan no es té. Assenyalar els refugiats és més oportú, menys molest, més efectiu i menys costós. Bauman explica que els governs dels països desenvolupats utilitzen els *residus humans* per alimentar la sensació d'inseguretat entre la ciutadania i justificar la intervenció de l'estat. És així com els governs, en un context global de pèrdua de poder econòmic i polític, troben una manera de legitimar la seva autoritat, una manera de recuperar la seva raó de ser. Davant la incapacitat de fer front al poder econòmic global, els governs prefereixen focalitzar la seva lluita contra la petita delinqüència local mostrant-se fermes contra els *residus humans* i imprescindibles per a la seguretat de la seva població.

Però negar la realitat d'un dels molts drames humans que hi ha al món globalitzat del segle XXI en nom de la seguretat ciutadana local és simptomàtic de la ceguesa d'un poder polític lent de reflexos. Un poder polític que s'ha mostrat lent davant del repte del canvi climàtic, que es resisteix a introduir a l'agenda les desigualtats socials i que avui nega respostes humanitàries a la crisi de refugiats. Entre tanta ceguesa, caldria que aquells que tracten persones com *residus humans* passin a ser residuals.

ARIANNE FABER

És inhumà confiscar els diners d'aquells que fa dies i mesos que travessen fronteres a peu per fugir de la guerra

La condició de refugiat, que hauria de despertar solidaritat, es converteix en un estigma